

Posudek na diplomovou práci M. Luňáčkové *Jazyk a styl současných současných politických textů*

M. Luňáčková se ve své práci zabývá tématem dlouhodobě aktuálním – jazykem současné české politiky. Aktuální je toto téma zejména pro svou potenciální praktickou užitečnost – analýzou jazyka je možné např. odkrýt ideologii skrytou za texty laděnými zdánlivě věcně nebo ukázat některé typické postupy, kterých politické strany a hnutí užívají při manipulaci veřejností. Obojí by mohlo být užitečné zejména pro výchovu dospělých, mládeže i dětí v samostatnější a svobodnější občany.

Autorka se poučila v základní literatuře stylistické a v literatuře o jazyce politiky dostupné v češtině. Vzhledem k tomu, že jí není mnoho, bylo by bývalo žádoucí, kdyby se podívala i na práce zahraniční. Ostatně i seznam prací českých mohl být delší, v autorčině seznamu chybí např. i takové práce, jako je kniha *Jazyk, média, politika* z r. 2003. Literatura založená na výzkumech (ne jen knihy typu učebnice politického marketingu) by diplomantce mohla také pomoci naplánovat důkladněji vlastní výzkum.

V úvodu autorka pojednává o politické komunikaci obecně; za ním následují kapitoly výzkumné – o sémantických rámcích vybraných adjektiv (jejich výběr pokládám vcelku za rozumný), o politických metaforách (inspiraci diplomantka čerpá z práce Chrzovy), o frazeologii a expresivitě v politických textech. Poslední kapitolka pojednává o stylových předpokladech tvorby politických textů. Autorka ji trochu paradoxně podle vlastních slov chtěla zaměřit na uvedení „*hlavních stylových předpokladů, které by měly sloužit ke vzniku úspěšného politického textu*“. Ve skutečnosti se ovšem omezuje na uvedení několika obecných doporučení, která lze vztáhnout k jakémukoli písemnému veřejnému textu, např. o tom, že „*je vhodnější kondenzovat větnou strukturu pomocí adjektiva slovesného*“ nebo že „*při kondenzaci textu je nutné dávat pozor především na kondenzaci syntaktickou*“.

Analytické kapitoly přinášejí vcelku zajímavý materiál, částečně utříděný a komentovaný, a dokládají, že je diplomantka schopna pracovat odborně v oboru. Přesto bych rád uvedl alespoň výběrově několik poznámek:

- a) V textu není myslím uvedeno, jak autorka chápe politický text, jak ho vymezuje (resp. při četbě její práce jsem žádné takové vymezení nenašel), třebaže je to nutné pro zhodnocení toho, které texty si vybrala pro analýzu a pro formulaci závěrů – zda její zjištění platí pro politickou komunikaci obecně, nebo jen pro nějaký její výsek a jaký.
- b) Autorka také nikde neuvádí, jakým způsobem a odkud získávala pro svou analýzu materiál, kolik ho bylo, z kterého období apod. Přirozeně pak nemůžeme očekávat ani zdůvodnění takového výběru a nemůžeme posoudit jeho výsledek.
- c) Diplomantka konstatuje, že rozebírá texty tří politických stran – Dělnické strany, Občanské demokratické strany a České strany sociálně demokratické. Výběr těchto stran zdůvodňuje snahou zachytit politické projevy levice a pravice, tomu ale uvedený výběr podle mého názoru příliš nevyhovuje. Navíc není jasné, v jakém smyslu jde o „*texty stran*“ – jsou to

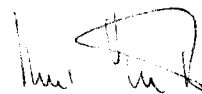
úryvky z projevů jejich předsedů, poslanců, jiných představitelů, reklamních či PR textů, článků, polemik nebo pod. Pro zhodnocení analyzovaného materiálu by takové údaje byly potřebné.

d) Podobně bychom rádi znali podrobnější údaje i v jednotlivých kapitolách, např. u rozboru metafory boje uvádí M. Luňáčková pouze doklady z textů ČSSD a DS, nikoli ODS – znamená to, že ODS s metaforou boje nepracovala?

e) Zdá se mi, že i vymezení politických proudů (resp. pravice a levice) je trochu zvláštní – diplomantka přitom neuvádí v seznamu literatury žádnou významnější politologickou práci.

Po formální stránce má předložený text poměrně slušnou úroveň, ač se v něm najdou formální nedostatky i přehlédnutí a překlepy.

Celkově se navzdory uvedeným připomínkám domnívám, že předložená práce odpovídá požadavkům kladeným na práce diplomové, doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře až dobře podle průběhu obhajoby.

Prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.